

Nationalregnskab 2016. Marts-version

April 2017

Nationalregnskab 2016. Marts-version

Danmarks Statistik

April 2017

Udarbejdet af:

Bo Siemsen, bsm@dst.dk

Nationalregnskab 2016. Martsversion

Resumé: Bruttonationalproduktet (BNP) steg 1,3 pct. i 2016. Dermed var væksten i BNP i 2016 lidt lavere end væksten i 2014 og 2015 på henholdsvis 1,6 pct. og 1,7 pct. Der har dermed været en moderat, men stabil positiv vækst fire år i træk. Væksten i BNP i 2016 var på niveau med den moderate vækst i 2011. Til sammenligning var den gennemsnitlige årlige vækst 3,1 pct. i højvækstperioderne 1994-2000 og 2004-2006.

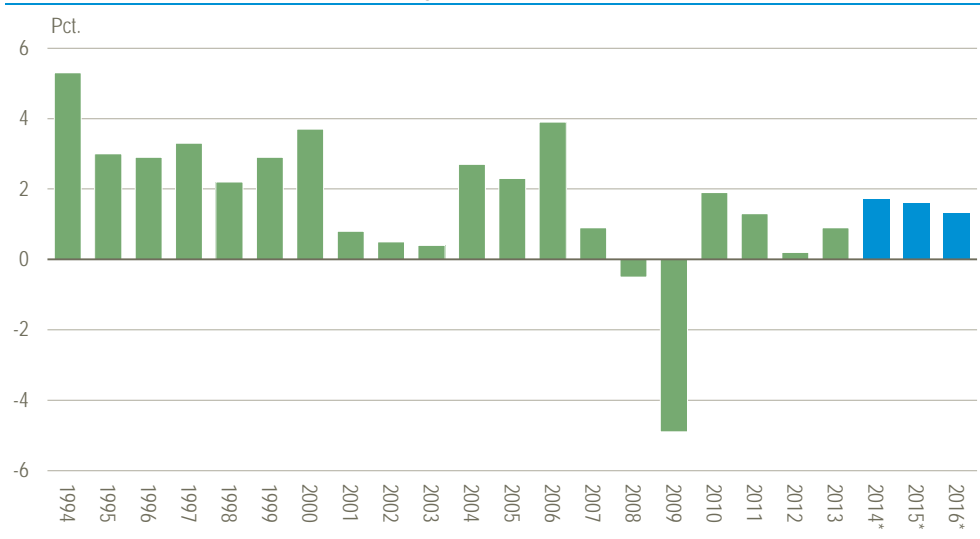
Kort om statistikken: Nationalregnskabet giver et helhedsbillede af samfundsøkonomien i Danmark, og beskriver såvel den økonomiske udvikling som økonomiens strukturelle forhold. De økonomiske transaktioner beskrives i form af produktion, forbrug i produktionen, privat og offentligt forbrug, im- og eksport samt investeringer. Disse størrelser opgøres både i årets priser og som kædede værdier i 2010-prisniveau. Hertil kommer oplysninger om lønninger og beskæftigelse. Det foreløbige og endelige nationalregnskabs hovedstruktur består af en række konti, der beskriver det økonomiske kredsløb. Disse konti opdeles endvidere efter ejerforhold på såkaldte institutionelle sektorer.

1. Økonomisk fremgang på 1,3 pct. i 2016

Økonomisk fremgang

Bruttonationalproduktet (BNP) steg 1,3 pct. i 2016. Dermed var væksten i BNP i 2016 lidt lavere end væksten i 2014 og 2015 på henholdsvis 1,6 pct. og 1,7 pct. Der har dermed været en moderat, men stabil positiv vækst fire år i træk. Væksten i BNP i 2016 var på niveau med den moderate vækst i 2011. Til sammenligning var den gennemsnitlige årlige vækst 3,1 pct. i højvækstperioderne 1994-2000 og 2004-2006.

Figur 1. Bruttonationalproduktet. 1995-2016, årlig realvækst

* Foreløbige tal.

Øget efterspørgsel	Den samlede efterspørgsel steg 1,7 pct. i 2016. Det største bidrag til efterspørgselsstigningen var fra de samlede investeringer, der steg med 5,2 pct. Der var også fremgang i im- og eksporten samt privatforbruget, mens der var en lille tilbagegang i det offentlige forbrug.
Stigning i forbruget	Husholdningernes forbrug steg med 1,9 pct. i 2016, mens der var et fald i det offentlige forbrug på 0,1 pct. Fremgangen i husholdningernes forbrug var sammensat af tjenester på 2,1 pct., og en fremgang i forbruget af varer eksklusiv køretøjer på 1,5 pct. særligt pga. en stigning på 6,9 pct. i anden transport og kommunikation, og en stigning på 4,5 pct. i anskaffelsen af køretøjer.
Investeringsfremgang	De faste bruttoinvesteringer steg med 5,2 pct. i 2016, hvilket var sjette år i træk med fremgang. Denne fremgang var størst i 2016 og den positive udvikling skyldtes især en markant stigning i boliginvesteringerne på 11,0 pct. Der var også fremgang i investeringerne i maskiner, andet byggeri og anlæg, samt intellektuelle rettigheder.
Øget udenrigshandel	I 2016 steg udenrigshandelen med en fremgang for både im- og eksport på henholdsvis 2,4 pct. og 1,7 pct. Fremgangen var større for tjenesteimporten og -eksporten end for varehandlen, hvor der både var en mindre stigning i im- og eksport.

Oversigtstabel 1. Forsyningsbalance, præsterede timer og beskæftigelse

	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*
	løbende priser, mia. kr.					
Bruttonationalprodukt (BNP)	1 847	1 895	1 930	1 977	2 027	2 061
Import af varer og tjenester	876	921	931	940	970	953
Forsyning i alt = endelig anvend. i alt	2 723	2 816	2 860	2 918	2 997	3 014
Eksport af varer og tjenester	994	1 035	1 058	1 078	1 120	1 094
Husholdningernes forbrugsudgifter	856	880	891	903	927	949
NPISH forbrugsudgifter ²	29	31	30	30	29	30
Offentligt forbrug	491	502	502	512	521	526
Faste bruttoinvesteringer	335	356	368	379	390	413
Lagerforøgelser	18	13	12	17	11	2
Præsterede arbejdstimer i alt (mio.)	4 004	3 938	3 944	3 951	3 995	4 057
Beskæftigelse i alt (1.000 personer)	2 787	2 767	2 766	2 794	2 829	2 877
	2010-priser, kædede værdier ¹ , mia. kr.					
Bruttonationalprodukt (BNP)	1 835	1 839	1 857	1 888	1 918	1 943
Import af varer og tjenester	848	871	884	915	927	949
Forsyning i alt = endelig anvend. i alt	2 683	2 711	2 741	2 804	2 845	2 892
Eksport af varer og tjenester	981	992	1 008	1 045	1 064	1 082
Husholdningernes forbrugsudgifter	836	839	842	848	865	881
NPISH forbrugsudgifter	29	30	29	29	28	28
Offentligt forbrug	493	496	496	502	505	505
Faste bruttoinvesteringer	329	342	351	363	372	391
	real vækst i pct.					
Bruttonationalprodukt (BNP)	1,3	0,2	0,9	1,7	1,6	1,3
Import af varer og tjenester	7,4	2,7	1,5	3,6	1,3	2,4
Forsyning i alt = endelig anvend. i alt	3,2	1,0	1,1	2,3	1,5	1,7
Eksport af varer og tjenester	7,2	1,2	1,6	3,6	1,8	1,7
Husholdningernes forbrugsudgifter	0,2	0,4	0,4	0,6	2,0	1,9
NPISH forbrugsudgifter	3,8	4,6	-3,6	-2,5	-1,8	1,5
Offentligt forbrug	-0,6	0,8	-0,1	1,2	0,6	-0,1
Faste bruttoinvesteringer	0,4	3,7	2,7	3,5	2,5	5,2

¹ Kædede værdier er ikke additive. Summen af komponenterne er således ikke lig med den viste total. Størrelsen af differensen imellem de to kan ikke betragtes som indikator for resultaternes pålidelighed.

² Non-profit institutioner rettet mod husholdninger.

Beskæftigelsen steg med 48.200 personer i 2016 svarende til en stigning på 1,7 pct. I positiv retning trak især bygge og anlæg, erhvervsservice og information og kommunikation. Beskæftigelsen inden for brancherne offentlig forvaltning og service,

samt landbrug, skovbrug og fiskeri faldt begge med 0,7 pct. i 2016. Det samlede antal præsterede timer var 1,6 pct. højere end året før.

Fordringserhvervelse, netto i sektorregnskaberne

Samfundets samlede fordringserhvervelse, netto (der stort set svarer til overskuddet på betalingsbalancens løbende poster) blev opgjort til 167,8 mia. kr. i 2016, hvilket er 19,6 mia. kr. mindre end året før.

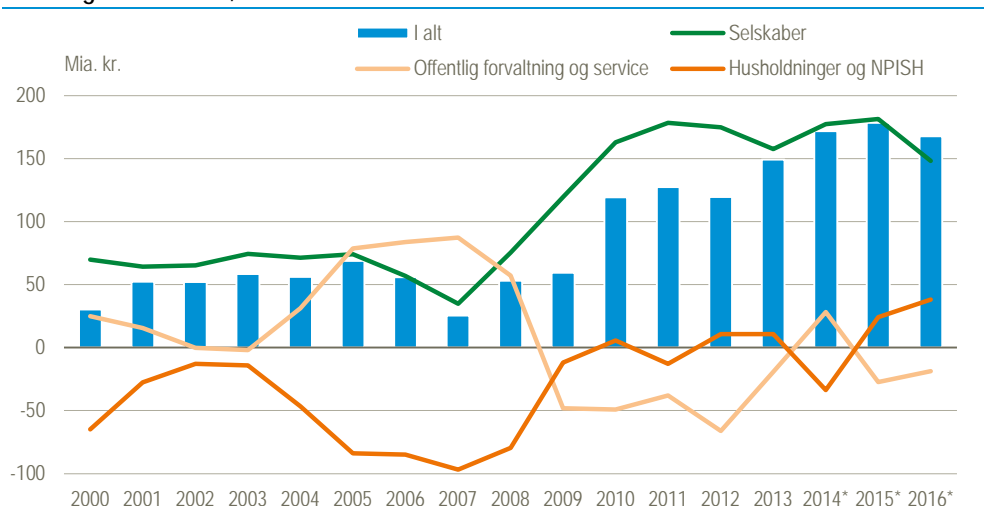
I figur 2 er vist, hvordan fordringserhvervelsen, netto fordelte sig på de institutionelle sektorer i perioden 2000-2016. Selskabernes fordringserhvervelse, netto blev i 2016 opgjort til 148,2 mia. kr., hvilket var 33,2 mia. kr. mindre end i 2015.

Fordringserhvervelsen, netto for offentlig forvaltning og service blev forbedret i 2016 med 8,6 mia. kr. i forhold til 2015 og udgør nu -18,6 mia. kr. Udviklingen i fordringserhvervelsen, netto for offentlig forvaltning og service skal bl.a. ses i lyset af de øgede skatteindtægter på grund af en omlægning af kapitalpensionsordningen i årene 2013-2015. De ekstraordinære skatteindtægter i 2013-2015 udgjorde hhv. 33,0 mia. kr., 62,0 mia. kr. og 25,0 mia. kr.

Husholdningerne inklusive NPISH havde i 2016 en positiv fordringserhvervelse, netto, på 38,1 mia. kr. Denne sektor har haft en negativ fordringserhvervelse i perioden frem til 2011 med undtagelse af 2010. Siden 2012 har fordringserhvervelsen overvejende været positiv, hvor kun 2014 skiller sig afgørende ud med en negativ fordringserhvervelse. De i foregående afsnit omtalte særlige forhold omkring kapitalpensionsordningen påvirker husholdningernes fordringserhvervelse, netto negativt i både 2014 og 2015. Det høje niveau for fordringserhvervelse, netto, i 2015 skyldes bl.a. at omfanget af omlægninger af kapitalpensioner var markant lavere end i 2014. Omfanget af omlægninger er faldet yderligere i 2016, da det ikke længere er muligt at opnå en skatterabat ved omlægning. Dette medfører, at de betalte indkomst- og formueskatter er lavere end i 2015.

Siden 2014 har der været en fremgang i beskæftigelsen og dermed også i lønningerne. Da der ikke har været en tilsvarende fremgang i privatforbruget, er opsparringen steget. Dette er en medvirkende årsag til, at fordringserhvervelsen, netto – med undtagelse af 2014 - har været positiv i husholdningerne og NPISH i de seneste år.

Figur 2. Fordringserhvervelse, netto

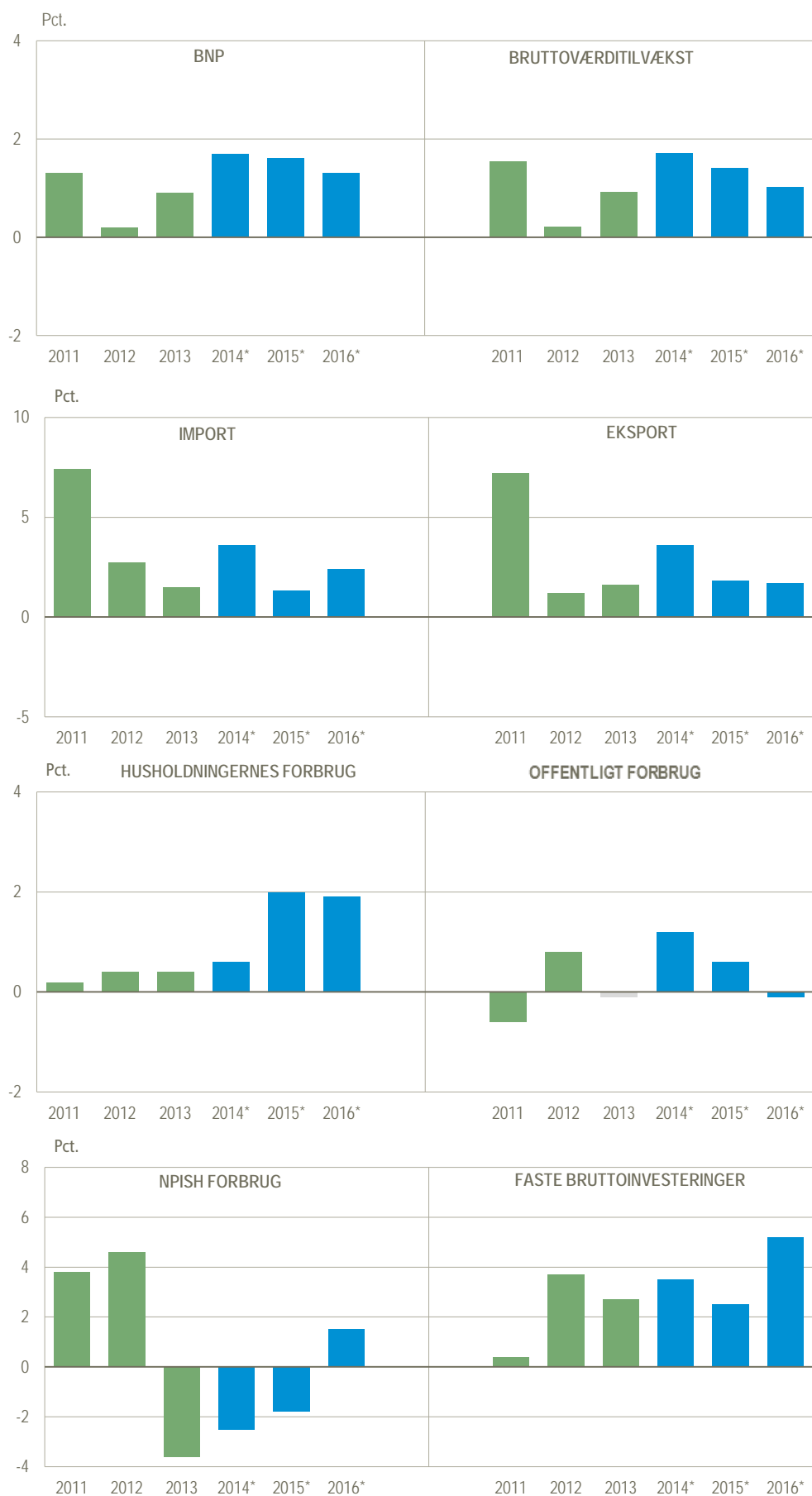

* Foreløbige tal.

Vækstrater for nationalregnskabet hovedstørrelser

I figur 3 nedenfor er vist den årlige procentvise realvækst i kædede værdier for nationalregnskabet hovedstørrelser på forsyningsbalancen for perioden 2011-2016.

Figur 3. Årlig realvækst

* Foreløbige tal.

2. Det foreløbige nationalregnskabs pålidelighed

Det endelige nationalregnskab foreligger først efter 3 år

Beregningen af endelige nationalregnskabstal afsluttes normalt i Danmark tre år efter statistik årets udløb. Forskellige foreløbige versioner af nationalregnskabet udarbejdes fra et par måneder efter statistikårets udløb og indtil de endelige regnskaber foreligger. Nedenfor beskrives pålideligheden af de foreløbige versioner.

For at belyse hvor godt de foreløbige regnskaber rammer de endelige, er afvigelserne mellem BNP-væksten i de endelige og de foreløbige tal beregnet. Som mål for afvigelserne er benyttet vækstraten (i faste priser) i de endelige regnskaber fratrukket vækstraten i de foreløbige regnskaber.

Årsager til afvigelser

De væsentligste årsager til afvigelserne er dels metodemæssige forskelle, dels forskelle i datagrundlaget begrundet i ønsket om en kort produktionstid for de foreløbige opgørelser. Således anvendes i de foreløbige opgørelser mere summariske beregningsmetoder end i de endelige, ligesom de foreløbige regnskaber udarbejdes på et mindre detaljeret niveau end de endelige.

Hvad angår datagrundlaget benyttes i de foreløbige regnskaber ofte primærstatistiske oplysninger før disse er endeligt færdigreviderede, og der anvendes indikatorer, som antages at belyse udviklingen i en given størrelse. Hertil kommer, at man ved de foreløbige opgørelser hyppigere er i situationer, hvor der mangler statistisk dækning, og tallene derfor må baseres på antagelser eller skøn.

Revisioner 1980 til 2013

I nedenstående tabel er vist nogle hovedtal for revisionerne af de årlige vækstrater for perioden 1980-2013. Revisionerne er vist for såvel den første offentliggørelse efter årets udløb (2 mdr.) som for den offentliggørelse, der finder sted 12 måneder efter årets udløb.

Følgende eksempel illustrerer beregningen af hhv. gennemsnitlig afvigelse og bias. Antag at den endelige BNP-vækst i to år er 3,0 pct. i begge år. Antag endvidere at de foreløbige skøn over vækstraterne for de to år var 3,5 pct. og 2,3 pct. Revisionerne er da hhv. -0,5 og 0,7 procentpoint. Den gennemsnitlige revision (uden hensyn til fortegn) bliver da 0,6 procentpoint, mens bias'en (med hensyntagen til fortegn) bliver 0,1 procentpoint.

Den gennemsnitlige revision belyser størrelsen af revisionerne generelt, og giver dermed en idé om usikkerhedens størrelse. Bias'en viser, om der er systematik i revisionerne. En negativ bias peger på, at vækstraten normalt overvurderes i de foreløbige regnskaber, mens en positiv bias peger på systematisk undervurdering.

Oversigtstabel 15. Revisioner af årlige vækstrater. 1980-2013

	Første offentliggørelse	Offentliggørelse 12 måneder efter årets udløb
	pct.-point	
Gennemsnitlig revision	0,54	0,57
Bias	0,09	0,03
De 34 år fordelt efter revisionens numeriske størrelse:	antal år	
0,0 – 0,5 pct. point	19	15
0,5 – 1,0 pct. point	9	13
over 1,0 pct. point	6	6

3. Offentliggørelsesterminer

Offentliggørelses-
terminer

Kvartals-/ årsopgørelse ¹	Beregnings- omfang	Offentliggørelse	
		Nyt og Statistikbanken	Statistiske Efterretninger
BNP-Indikator	1. kv. 2017	Medio maj 2017 ⁵	
Kvartalsopgørelse 1. kv. 2017	1. kv. 2017	Ultimo maj 2017	
Kvartalsopgørelse 1. kv. 2017, revideret	1. kv. 2017- 1. kv. 2017	Ultimo juni 2017 ²	Primo juli 2017
Årsopgørelse 2016 (Juniversion)	Foreløbige tal for 2016	Ultimo juni 2017	Primo juli 2017
BNP-Indikator	2. kv. 2017	Medio august 2017 ⁵	
Kvartalsopgørelse 2. kv. 2017	2. kv. 2017	Ultimo august 2017	
Kvartalsopgørelse 2. kv. 2017, revideret	1. kv. 2017- 2. kv. 2017	Ultimo september 2017 ²	Primo oktober 2017
Årsopgørelse 2016 (Novemberversion)	Endelige tal for 2014 Foreløbige tal for 2015-2016	Primo november 2017	Primo november 2017
BNP-Indikator	3. kv. 2017	Medio november 2017 ⁵	
Kvartalsopgørelse 3. kv. 2017	1. kv. 2014- 3. kv. 2017	Ultimo november 2017	
Kvartalsopgørelse 3. kv. 2017, revideret	1. kv. 2017- 3. kv. 2017 ³	Ultimo december 2017 ²	Ultimo december 2017
BNP-Indikator	4. kv. 2017	Medio februar 2018 ⁵	
Kvartalsopgørelse 4. kv. 2017	4. kv. 2017	Ultimo februar 2018 ⁴	
Kvartalsopgørelse 4. kv. 2017, revideret	1.-4. kv. 2017	Ultimo marts 2018 ²	Primo april 2018
Årsopgørelse 2017 (martsversion)	Foreløbige tal for 2017	Ultimo marts 2018	Primo april 2018

¹ Årsopgørelserne adskiller sig fra kvartalsopgørelserne ved at indeholde oplysninger på et mere detaljeret niveau.

² Samtidig offentliggøres tabeller for Sektorregnskabet i Statistikbanken.

³ Kvartalsvis sektorregnskab offentliggøres for perioden 1.kv. 2014-3.kv. 2017.

⁴ Samtidig offentliggøres årlige oversigtstabeller i Statistikbanken

⁵ Der udkommer kun en Nyt-artikel. Der opdateres ikke nogen statistikbanktabeller.

3.1. Baggrundsoplysninger

Mere information	Flere detaljerede tal kan ses på www.statistikbanken.dk/14 i Statistikbanken.
Seneste offentliggørelse	<i>Nationalregnskab 2015 novemberversion</i> udkom 15. november 2016 i serien <i>Nationalregnskab og betalingsbalance 2016:11</i> (Statistiske Efterretninger).
Næste offentliggørelse	<i>Nationalregnskab 2016. juniversion</i> udkommer primo juli 2017 i serien <i>Nationalregnskab og betalingsbalance</i> (Statistiske Efterretninger).
Henvendelse	Bahar Dudus, tlf. 39 17 36 57, bdu@dst.dk

3.2. Kilder og metoder

Martsversion Med nationalregnskabets martsversion offentliggøres detaljerede nationalregnskabstal for året 2016 for første gang. Tallene til og med 2015 er identiske med novemberversionen. Tallene er baseret på det kvartalsvise nationalregnskab, men offentliggøres mere detaljeret. Desuden foretages en opdeling af økonomien i institutionelle sektorer. Denne årsopgørelse er konsistent med offentliggjorte kvartalstal i *Nationalregnskab og Betalingsbalance 2017:x*.

Læs mere i statistikdokumentationen Nationalregnskabet udarbejdes på grundlag af stort set al statistik, der beskriver delområder indenfor økonomi og beskæftigelse. Ved at kombinere disse statistikker med nationalregnskabssystemets begrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige oplysninger til et samlet billede. Se mere information om kilder og metoder i statistikdokumentationen: [Årligt Nationalregnskab, hele økonomien](#).